

O stafie bântuie lumea

De Getta Neumann

În *Place de la République* la Paris se adună mulțimea în această duminică, 11 ianuarie 2015. Un puhoi de oameni împânzește bulevardele și străzile Parisului, dar și ale multor alte orașe în Franța și în Europa. Teama, stafia care bântuie lumea, îi determină să se adune. Teama de forțele barbariei alimentate de un fanatism religios. Oamenii vor să depună mărturie că *Declarația Universală a Drepturilor Omului* din 1948 este valabilă și recunoscută de întreaga omenire. „*Toți oamenii se nasc liberi și egali în demnitate și în drepturi. Ei sunt înzestrați cu rațiune și conștiință și trebuie să se comporte unii față de alții în spiritul fraternității.*”

Alături de François Hollande, președintele Republicii Franceze, pășesc reprezentanții țărilor europene, de la Angela Merkel la Orban și Klaus Johannis, și numeroși trimiși de pe toate continentele. Câțiva metri depart pe Benjamin Netanyahu de Mahmoud Abbas. Participă nu puține țări, în care libertatea presei nu este respectată, în care drepturile omului sunt încălcate. Prin prezența lor, ele admit că deviază de la normă. În aceste momente, teama cedează în fața sentimentului puterii generate prin coeziunea întregii lumi.

Pe 11 septembrie 2001 eram la Boston. Dimineața, ne-a trezit telefonul: Deschideți televizorul! Am văzut că se prăbușise primul turm. Zece minute mai târziu a fost spulberat al doilea. Timp de o oră am privit mereu aceleași imagini, până când și zidurile din jur păreau să se clatine și să se sfărâme. Am ieșit pe stradă. Orașul era mort. Parcă se oprise timpul, lumea încremenise. Din loc în loc, în câte un bar, pâlcuri de oameni își ținteau privirea asupra ecranului de televizor. În tăcere sau vorbind pe șoptite.

Două zile mai târziu am fost la o manifestație imensă în centrul orașului. Se distribuiau, cu un zâmbet, insigne și stegulețe, într-o agitație tonifiantă. S-au ținut discursuri, au vorbit primarul, un om al bisericii, un rabin, un imam. Îmi aduc aminte că imamul zicea ceva în sensul că Statele Unite au suferit un atac ca la Pearl Harbor și avertiza guvernul american să nu repete greșeala de a riposta printr-un război. Dacă americanii nu ar fi intrat în al doilea război mondial, nu m-aș fi născut! Nu i-a trecut prin cap să se întrebe cum de credința musulmană putea fi invocată ca justificare a acelor crime monstruoase. Dar, trăiască libertatea expresiei!, nimeni nu s-a ofuscat și ne-am împrăștiat, înarmați cu stegulețe și purtați pe aripile optimismului. Vom stăvili răul, sigur!

Au trecut aproape 14 ani. S-au comis atentate, s-au purtat războaie, unii au fost înarmați, alții dezarmați, guverne totalitare au căzut și au fost înlocuite de... altele. Speranțele înmugurite în primăvara arabă s-au zgribulit rapid. Ca duhul din sticlă, Statul Islamic s-a lățit, s-a umflat și s-a prăvălit ca vandalii, dar înzestrat cu bombe și arme chimice, cu mijloace de recrutare prin Facebook, twitter & co. Jefuiește, distruge, răpește fete, decapitează. Nu numai în Irak și

Siria. Acum două zile, în Nigeria, într-o piață, o fetiță de 10 ani, trimisă de islamisti, a fost sfâșiată de bomba pe care o purta în jurul taliei. 20 de morți.

Statul Islamic, Al-Qaida și alții de teapa lor se insinuează pretutindeni. În 2012 la Toulouse, trei copii și un bărbat sunt victimele unui atac antisemit, de factură islamistă. În 2014, la Muzeul Evreiesc din Bruxelles – patru victime. În cursul anului 2014, repetate atacuri împotriva unor lăcașe de cult evreiești, manifestații pro-palestiniene, unde se scandează „Mort aux Juifs!” Pe 7 ianuarie 2015, 12 oameni sunt victimele atentatului împotriva redacției magazinului satiric Charlie Hebdo, care și-a permis să fie impertinent față de islamisti și Mahomed. Două zile mai târziu, într-un magazin cașer, patru bărbați sunt uciși. Motivul: sunt evrei.

Șocul a fost puternic. Într-un val de indignare și solidaritate, identificarea cu victimele a fost instantanee. *Je suis Charlie... Paris est Charlie... Le Monde est Charlie...* Victimele evreiești au suscitât mai puține reacții, poate pentru că potențialul emoțional era epuizat. Prim-ministrul Manuel Valls a găsit însă cuvintele potrivite: *"Nous sommes tous aujourd'hui Charlie, tous policiers, tous des juifs de France"* (Noi toți suntem azi Charlie, suntem polițiști, suntem evrei francezi). Ceremonia aprinderii lumânărilor pentru cele 17 victime la Marea Sinagogă din Paris a fost deosebit de emoționantă. Rabinul se îmbrățișa cu imami și clerici creștini. Oameni de bine au rostit declarații de intenții nobile. Suntem uniți și puternici și vom stăvili răul!

Dar stafia se preumblă.

Teama de această ideologie ucigașă cu rădăcini în islam, o ideologie care este refuzată de majoritatea musulmanilor. Cu toate că, chiar și acum, reacția imamilor, a liderilor și intelectualilor musulmanilor este cam firavă.

Teama de musulmanii care, prin mijloace democratice, încearcă să impună societății noastre laice regulile lor.

Teama de islamofobie, teama pentru musulmanii care cad victimă generalizării și sunt asimilați cu fundamentalisti.

Teama că lumea noastră, constrânsă la limitarea libertății, apărându-se împotriva ofensivei islamiste, se va apropia, în mod pervers, de ideile promovate de dușmanii democrației.

Teama că noi suntem pe cale să îmbrățișăm ideile lor. M-am surprins că doream din tot sufletul ca teroriștii să fie uciși, deși, bineînțeles, sunt împotriva pedepsei cu moartea, revendicată în Franța de Marine Le Pen, lider al Frontului Național.

Dar speranța persistă.

Speranța că adepții religiei musulmane vor ști să o reformeze și să se distanțeze de ceea ce este incompatibil cu valorile universale. În ultimii 2000 de ani, Biblia servise deseori ca justificare pentru acte de violență, de barbarie.

Există pasaje în Biblia iudaică pe care rabinii le ignoră, din fericire. O reformă în religia musulmană este inevitabilă.

Speranța că moartea victimelor nu va fi în zadar. În prezent, este clar pentru lumea întreagă că atât civilizația modernă democratică cât și populația evreiască sunt vizate de aceleași forțe malefice. Este un dublu atentat: un atac anti-democratic și un atac antisemit. Nu trăim în Europa anilor 1930. Legile, guvernele și populația sunt alături de evrei. Din știri aflu că cele 717 școli israelite din Franța vor fi protejate de 4.700 de polițiști. E bine așa, rămâne dureros că este necesar.

Cu toate acestea, trăim o epocă mohorâtă de intimidare, consternare, dezorientare. Nu ajută că în organizațiile internaționale se judecă cu două unități de măsură, statul Israel fiind ținta preferată a acuzațiilor. Nu ajută că în presă și în opinia publică se practică același sport. Nici că stereotipuri antisemite devin din nou populare. Nici că universități boicotează un singur stat în lume. Poate șocul evenimentelor sângeroase va trezi bunul simț și rațiunea. Oare?

Cert este că întreaga lume s-a revoltat și s-a aliat împotriva răului. Suntem Charlie, suntem Yohan Cohen, Yoav Hattab, Philippe Braham, François-Michel Saada.